

Ευρωπαϊκή
Επιτροπή

Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο επί το έργον

Περισσότερες δουλειές, λιγότερη περιθωριοποίηση

Όταν κάποιος εργάζεται, διατρέχει μικρότερο κίνδυνο φτώχειας και συμμετέχει πιο ενεργά στην κοινωνία. Ωστόσο, η αγορά εργασίας δεν παρέχει ισότιμους όρους ανταγωνισμού. Η εύρεση εργασίας μπορεί να είναι δυσκολότερη για κάποιες κοινωνικές ομάδες και άτομα. Λόγω είτε εθνοτικής προέλευσης, είτε εκπαίδευσης, αναπηρίας ή ηλικίας, κάποια άτομα διαπιστώνουν ότι αποκλείονται από την αγορά εργασίας, ενώ το δυσχερές οικονομικό κλίμα επιτείνει το πρόβλημα.

Τα έργα που υποστηρίζονται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) μπορούν να βοηθήσουν όσους δεν καλύπτονται από το πλέγμα εθνικών πολιτικών που στοχεύουν στη μείωση της ανεργίας και της φτώχειας.

Στο διάστημα 2007-2013, το ένα τρίτο όλων των ανθρώπων στους οποίους απευθύνονταν τα έργα του ΕΚΤ προερχόταν από μειονεκτούσες ομάδες: το 9% ήταν ανάπηροι, το 12% μετανάστες, το 4% μέλη μειονοτήτων όπως οι Ρομά, και το 9% μέλη άλλων ευάλωτων ομάδων.

Το Ταμείο υιοθετεί μια διττή προσέγγιση στην εξάλειψη των φραγμών που εμποδίζουν κάποιους ανθρώπους να συμμετάσχουν πλήρως στην κοινωνία, προκειμένου να αποφευχθεί ο κοινωνικός αποκλεισμός τους. Ορισμένα έργα του ΕΚΤ απευθύνονται άμεσα σε άτομα που βρίσκονται σε κίνδυνο, μέσω της κατάρτισης, της συμβουλευτικής υποστήριξης και βελτιωμένων ευκαιριών για εργασία. Άλλα αντιμετωπίζουν ζητήματα δημόσιας εικόνας και κοινωνικών συστημάτων, ευαισθητοποιώντας το κοινό σε σχέση με τις συνέπειες των προκαταλήψεων και βελτιώνοντας τις δημόσιες υπηρεσίες.

Το ΕΚΤ — επίτευξη της ενεργού συμμετοχής όλων

Διασπώντας τον κύκλο της φτώχειας μέσω της ένταξης στην εργασία...

Όταν τίθεται θέμα καταπολέμησης του κοινωνικού αποκλεισμού, το ΕΚΤ χρησιμοποιείται με διάφορους τρόπους σε ολόκληρη την ΕΕ, ανάλογα με το πολιτισμικό πλαίσιο και τις ανάγκες των εμπλεκομένων. Εντούτοις, ο σκοπός παραμένει ο ίδιος: η παροχή βοήθειας για ανεύρεση εργασίας και, ως λογικό επακόλουθο, η διάσπαση του κύκλου της φτώχειας και της περιθωριοποίησης. Σε αυτό μπορούν να συμβάλουν οι κοινωνικές επιχειρήσεις.

Μολοντί αυτές οι επιχειρήσεις είναι εμπορικές, κύριος στόχος τους δεν είναι το κέρδος, αλλά η παροχή υπηρεσιών στην κοινότητά τους. Ένας τρόπος να το

υλοποιήσουν είναι η δημιουργία θέσεων εργασίας για ανθρώπους που διαφορετικά μπορεί να παρέμειναν άνεργοι. Το ΕΚΤ στηρίζει ένα ευρύ φάσμα των εν λόγω επιχειρήσεων, όπως το Welcome Café στη Σουηδία, το οποίο προσφέρει σε μετανάστριες την ευκαιρία να εργαστούν ανάλογα με τις ικανότητες της καθεμίας, μαθαίνοντας παράλληλα σουπδικά.

Οι συμπράξεις μεταξύ οργανισμών, ακόμη και σε επίπεδο τοπικών κοινοτήτων, μπορούν να είναι αποφασιστικής σημασίας όταν πρόκειται για την ικανοποίηση των ιδιαίτερων αναγκών μιας συγκεκριμένης περιφέρειας. Το Ταμείο μπορεί να χρησιμοποιείται για την παροχή βοήθειας, ώστε οι πολίτες να αποκτούν την τεχνογνωσία, τις δεξιότητες και τον εξοπλισμό που χρειάζονται για την υλοποίηση έργων στις κοινότητές τους, προκειμένου να αντιμετωπίσουν το περίπλοκο ζήτημα της κοινωνικής ένταξης.

Η παροχή ευκαιριών στους ανθρώπους αποτελεί μία από τις προτεραιότητες του Ταμείου, εντούτοις εκείνοι οφείλουν να είναι έτοιμοι να τις αξιοποιήσουν. Οι «ολοκληρωμένες διαδρομές που οδηγούν προς την εργασία» μπορούν να τους βοηθήσουν ως προς αυτό.

Αυτή η έννοια σημαίνει την παροχή εξατομικευμένων συμβουλών για τον προσδιορισμό των προσδοκιών και των αναγκών των συμμετεχόντων, και τον καθορισμό της αντίστοιχης κατάρτισης. Όταν οι συμμετέχοντες αποκτήσουν τις αναγκαίες δεξιότητες, συνεικονείται στη συνέχεια κατά την αναζήτηση εργασίας με βοήθεια και συμβουλές που αφορούν την υποβολή αιτήσεων και τις συνεντεύξεις. Η υποστήριξη συνεχίζεται και αφού βρει εργασία, συχνά σε συνεργασία με τον εργοδότη.

Εστιάζοντας στους ευάλωτους...

Η χρήση ναρκωτικών και αλκοόλ, η άγνοια της τοπικής γλώσσας, η έλλειψη στέγης, η ανεπαρκής υγειονομική περίθαλψη, τα χρέη ή η περιορισμένη πρόσβαση στην εκπαίδευση κρατούν τους ανθρώπους στο περιθώριο. Ο ρατσισμός και οι διακρίσεις επίσης εμποδίζουν τους ανθρώπους να έχουν ενεργό ρόλο στην κοινωνία μας.

Το ΕΚΤ ενίσχυσε έργα που απασκοπούν στην αντιμετώπιση αυτών των εμποδίων προσφέροντας συμβουλευτική υποστήριξη, κατάρτιση και εκπαίδευση, στήριξη για τους αυτοαπασχολούμενους και πρόσβαση σε υγειονομική περίθαλψη.

Στην περίπτωση ανθρώπων από τις κοινότητες των Ρομά, της μεγαλύτερης εθνοτικής μειονότητας της ΕΕ, ορισμένα έργα προβλέπουν την επίσκεψη μεσολαβητών και βοηθών από την κοινότητα σε σχολεία, προκειμένου να διευκολύνουν την πορεία των παιδιών Ρομά. Άλλα προωθούν πρότυπα επιτυχημένων Ρομά, για να εμπνεύσουν και να παράσχουν κίνητρα στους νέους, ώστε να παραμείνουν στην εκπαίδευση. Όσον αφορά τους αυτοαπασχολούμενους, το ΕΚΤ στηρίζει τις γυναίκες Ρομά που επιθυμούν να συστήσουν τη δική τους επιχείρηση χειροτεχνίας.

Η στήριξη, όμως, δεν εξαντλείται στους Ρομά. Στο Βερολίνο, άνθρωποι με αναπηρία ωφελούνται από μια νέα προσέγγιση στην επαγγελματική κατάρτιση, χάρη στις υπηρεσίες εξειδικευμένων διερμνέων της νοηματικής γλώσσας. Βοήθεια παρέχεται και στους τοξικομανείς του Βερολίνου, προκειμένου να βρουν τους τρόπους μάθησης που τους ταιριάζουν, μέσω της χρήσης ευέλικτων χρονοδιαγραμμάτων. Νέες μέθοδοι κατάρτισης προωθούνται επίσης στην Ισπανία, με τη Γαλικία να χρησιμοποιεί τη στήριξη του ΕΚΤ για να προσφέρει μαθήματα βασικών δεξιοτήτων σε άτομα χωρίς καμία εξειδίκευση.

Κατάρτιση «προγραμμάτων για ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες» στην Εσθονία

Ένα κέντρο ημερήσιας φροντίδας στο Ταλίν υποστηρίζει παιδιά και εφήβους με αναπηρία. Από το 2000, το Κέντρο Κάο, πέρα από τις δραστηριότητες αποκατάστασης, ενισχύει την αυτονομία των παιδιών μέσω μαθημάτων αυτοφροντίδας και δεξιοτήτων.

Ωστόσο, οι συμμετέχοντες που είχαν ολοκληρώσει τη βασική εκπαίδευση δεν είχαν τη δυνατότητα να συνεχίσουν σε επαγγελματικά προγράμματα, ακόμη και αν το επιθυμούσαν, καθώς κανένα δεν ήταν προσαρμοσμένο στις δικές τους ανάγκες.

Το Κέντρο, σε συνεργασία με το Κέντρο Διαρκούς Εκπαίδευσης στο Πανεπιστήμιο του Γιβάσκιλα στη Φινλανδία, χρησιμοποίησε τη στήριξη του ΕΚΤ για την πραγματοποίηση μαθημάτων και την κατάρτιση καθηγητών σε σχέση με τη διδασκαλία μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Το διάστημα 2007-2008 κατάρτίστηκαν τριάντα καθηγητές, ενώ σήμερα προσφέρονται δύο ενότητες μαθημάτων σε όσους επιθυμούν να ενταχθούν σε πρόγραμμα κατάρτισης του κέντρου.

Καταπολεμώντας τις διακρίσεις...

Το ΕΚΤ βοηθάει τους ανθρώπους να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους και να αποκτήσουν την αυτοπεποίθηση που χρειάζονται, ώστε να ενσωματωθούν στις ευρύτερες κοινότητές τους.

Έχοντας στο στόχαστρο τις διακρίσεις στον χώρο εργασίας και στην κοινωνία συνολικά, το έργο του Ταμείου αυξάνει την ευαισθητοποίηση γύρω από το πρόβλημα και βοηθάει τις επιχειρήσεις να υιοθετούν βελτιωμένες πρακτικές. Παραδείγματος χάριν, το έργο «Το Βερολίνο Σε Χρειάζεται!» χρησιμοποιεί τη στήριξη του ΕΚΤ για να ενθαρρύνει και να βοηθάει εργοδότες, κυρίως του δημόσιου τομέα, να συμπληρώνουν το ένα τέταρτο των θέσεων άσκησης με νέους που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών. Μέσα στην πρώτη τριετία, ο αριθμός των ασκουμένων στον δημόσιο τομέα σχεδόν διπλασιάστηκε.

Καινοτόμος προσέγγιση στη φροντίδα παιδιών

Η δυσκολία εύρεσης καλών υπηρεσιών φροντίδας παιδιών μπορεί να ωθήσει γυναίκες να εγκαταλείψουν την απασχόλησή τους. Σε ολόκληρη την Ευρώπη, οι δημόσιοι παιδικοί σταθμοί είναι πιθανόν υπερπλήρεις, ενώ οι επιλογές που παρέχει ο ιδιωτικός τομέας είναι συχνά απαγορευτικά ακριβές. Στην Τσεχική Δημοκρατία, κάποιοι εργοδότες χρησιμοποιούν τη στήριξη του ΕΚΤ για να βοηθήσουν.

Δημιουργούν βρεφονηπιακούς σταθμούς με την ονομασία «Ομάδες Παιδιών», οι οποίοι λειτουργούν εντός του χώρου εργασίας, και δέχονται από επτά μέχρι εικοσιτέσσερα παιδιά. Η φροντίδα παρέχεται με διάφορους τρόπους: μέσω τοπικών σχολείων, κοινωνικών επιχειρήσεων ή των ίδιων των εργοδοτών.

Οι δημόσιες υπηρεσίες συχνά δεν λαμβάνουν υπ' όψιν τους τις ειδικές ανάγκες. Το Ταμείο στηρίζει δραστηριότητες για τη βελτίωση της ποιότητας υπηρεσιών, για παράδειγμα μέσω της κατάρτισης του προσωπικού ή της προσαρμογής των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Τι προβλέπεται για το μέλλον;

Όσο νωρίτερα μπορεί ένα πρόγραμμα να προσεγγίσει τους ανθρώπους που διατρέχουν κίνδυνο αποκλεισμού, τόσο αποτελεσματικότερη είναι η παρέμβαση. Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο ενισχύει την αποδοτικότητα του εναρμονίζοντας τις δραστηριότητές του με άλλα ταμεία της ΕΕ, προκειμένου να επιτευχθεί μεγαλύτερος αντίκτυπος, στοχεύοντας σε ανθρώπους σε οποιαδήποτε φάση της ζωής τους.

Καθώς το οικονομικό κλίμα εξακολουθεί να εγείρει δυσκολίες, η εξεύρεση νέων λύσεων για τις επείγουσες ανάγκες της κοινωνίας εμφανίζεται πιο επιτακτική από ποτέ. Οι κοινωνικά καινοτόμες προσεγγίσεις προσφέρουν μια διέξοδο. Η άνοδος της ανεργίας πλήττει δριμύτερα τις ευάλωτες ομάδες. Μια ιδιαίτερη έμφαση στη στήριξη της κοινωνικής καινοτομίας θα συμβάλει στην αναζήτηση τρόπων άμβλυνσης των επιπτώσεων.

Το Ταμείο θα συνεργάζεται με τοπικούς εταίρους, με σκοπό την ενεργότερη συμμετοχή τους, υποστηρίζοντας τους μέσω καλύτερης πρόσβασης σε χρηματοδότηση. Τα εκπαιδευτικά ιδρύματα, οι οργανώσεις εργαζομένων, οι ΜΚΟ που ασχολούνται με την απασχόληση, την κοινωνική ένταξη και τις μειονεκτούσες ομάδες, και οι εργοδοτικές οργανώσεις αναμένονται ανεξαιρέτως να έχουν σημαντική συμβολή στα προγράμματα του ΕΚΤ.

Περισσότερες πληροφορίες για το ΕΚΤ:

<http://ec.europa.eu/esf>

Η έκδοση αυτή διατίθεται σε ηλεκτρονική μορφή σε όλες τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ.

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2014

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής.

Υπηρεσία Εκδόσεων

<https://www.facebook.com/social europe>

https://twitter.com/EU_Social

ISBN 978-92-79-34091-8 (ηλεκτρονική έκδοση)
ISBN 978-92-79-33336-1 (διαδικτυακή έκδοση)

9 789279 333361

doi:10.2767/95887 (διαδικτυακή έκδοση)
doi:10.2767/8656 (ηλεκτρονική έκδοση)